

Nederlander wint Emmy

Beloning voor baanbrekende tv-techniek

Oud-Philips onderzoeker Kees Schouhamer Immink ontvangt vandaag als eerste Nederlander een Emmy, voor technische innovatie op het gebied van televisie.

Door onze redacteur

MARK HOUBEN

ROTTERDAM, 23 OKT. Hij heeft geen vleugje acteertalent. Zelf was hij dan ook hogelijk verbaasd toen kortgeleden een brief uit New York op de deurmat gleed met het nieuws dat hij vandaag een *Emmy Award*, de Oscar voor de tv-wereld, in ontvangst kan nemen.

Een Emmy voor een professor-doctor-ingenieur, vroeg Kees Schouhamer Immink (56) zich af. „Ik begreep er aanvankelijk niets van”, zegt hij vanuit New York in een telefonische reactie. Die Emmy's gaan toch alleen naar tv-sterren als James Gandolfini van het maffiadrama *The Sopranos*? Niet alleen, zo bleek. Personen of bedrijven die met een belangrijke technische bijdrage het medium televisie wezenlijk hebben veranderd, komen ook in aanmerking voor het beeld – waaraan overigens geen geldbedrag is verbonden.

De 'technische Emmy', voor het eerst in 1957 uitgereikt, is slechts vijf keer eerder naar een persoon gegaan. Immink krijgt het beeldje voor zijn baanbrekende werk aan *Coding technology for optical recording* – de basis van elk dvd-schijfje. Het is voor het eerst dat een Nederlan-

De eerste Nederlandse Emmy-winnaar K. Schouhamer Immink

der deze prijs in de wacht sleept.

Immink is opgeleid tot elektro-technisch ingenieur en kwam begin jaren zeventig terecht bij het onderzoekslaboratorium van Philips. Sindsdien heeft hij zijn leven verpand aan onderzoek op het gebied van optische opslag: het lezen van miljarden digitale enen en nullen die als langwerpige putjes op een compactdisc staan. Immink heeft op dat terrein bij Philips belangrijk werk verricht. Zes zogeheten basispatenten staan op zijn naam. En dat betekent dat geen elektronicafabrikant die iets wil met optische, digitale opslag om

de vindingen van Immink heen kan. „Iedereen die een dvd-speler koopt betaalt 25 dollar aan royalties op patenten. Bij de schijfjes ligt dat bedrag op 20 dollarcent, en daar komen de auteursrechten nog bovenop”, vertelt Immink.

In 1999 verliet hij Philips omdat hij het niet meer naar zijn zin had. Opmerkelijk, want tijdens zijn carrière zag hij een stoet aan nieuwe producten voorbijkomen waarin hij een belangrijke hand had. Hij heeft gewerkt aan de beeldplaat *Laservision*, de digitale compact-cassette (dcc) en cd-i. Producten die allemaal mislukten. „Ik geloofde bijvoorbeeld niet in de digitale cassette, maar technisch was het zeer interessant.” Er was ook succes bij nieuwe producten van Philips: de zegetocht begon met de audio-cd, waarvan later de cd-rom en nu de dvd zijn afgeleid.

Gewapend met deze kennis richtte hij met een voormalige Philips-directeur in Rotterdam – „ik wilde weg uit Eindhoven” – het bedrijf *Turing Machines* op, genoemd naar de Britse computerexpert Alan Turing. Immink, die ook hoogleraar experimentele wiskunde is aan de universiteiten van Essen en Singapore, bleef gewoon doen wat hij altijd al bij Philips deed: met pen, papier en een computer codes ontwikkelen – in hoge mate een combinatie van wiskunde en natuurkunde – waarmee op een efficiënte manier geluid en video op compactdiscs is op te slaan. [• *Vervolg* EMMY-WINNAAR: pagina 18]

Philips reageerde niet op aanbod patenten

[• *Vervolg van pagina 15*] Met succes. Vorig jaar heeft Immink drie patenten verkocht aan de Koreaanse LG Electronics, het bedrijf waarmee Philips samenwerkt op het gebied van platte beeldschermen en beeldbuizen. Hij bood ze eerst aan bij zijn oude werkgever, maar die reageerde niet. „Toen heb ik bij Sony aangeklopt. Dat duurde mij allemaal te lang. Toen werd het LG.”

De verkoop heeft hem geen windeieren gelegd. Immink wil niet precies aangeven wat hij heeft ontvangen voor zijn werk, maar geeft als wiskundige een reken-som. „Tel 31 jaar Philips-salarissen bij elkaar op en vermenigvuldig

dat ruwweg met een factor drie.”

De patenten die hij aan LG heeft verkocht handelen over dvd-spe-

lers met een blauwe laser, de nieuwste techniek voor optische gegevensopslag. Voorheen werd

uitsluitend met rode lasers ge-werkt. Het voordeel van de blauwe laser is dat deze nauwkeuriger kan

lezen en schrijven: de opslagcapaciteit op een schijfje is daardoor een factor vijf hoger omdat de vele miljarden langwerpige putjes kleiner zijn en dichter bij elkaar kunnen staan.

Sony heeft inmiddels in Japan een speler met een blauwe laser in de schappen staan. Het apparaat kost rond de 5.000 dollar. Philips heeft tot dusver alleen een prototype. Immink, die alweer een paar verbeterde codes voor een nieuwe generatie spelers heeft ontwikkeld maar nog niet heeft verkocht, kan er niet mee zitten. „Philips mis ik niet, alleen de lunches met de mensen van mijn oude lab.”

ROTTERDAM, 23 OKT. Emmy-winnaar Immink heeft zo zijn gedachten over waar het grootste gevaar voor Philips vandaan komt op het terrein van consumenten-elektronica. Zijn favoriete graadmeter is het aantal Amerikaanse patenten („daar draait het om”) van ondernemingen. Het Amerikaanse instituut IFI houdt jaarlijks een ranglijst bij. In 2002 ontving het computer- en software-

Samsung in opkomst

bedrijf IBM de meeste patenten (3.333 stuks), Philips staat op de twaalfde plaats (1.179). De twee Japanse rivalen van Philips staan hoger in rangorde. Matsushita, bekend van het merk Panasonic,

staat nummer zes (1.566) en Sony nummer zeven (1.456). Maar volgens Immink komt het echte gevaar uit Korea. „Als ik Kleisterlee was, zou ik mij het meest zorgen maken om Samsung.” Nu doet bestuursvoorzitter Kleisterlee van Philips dat ook, zo gaf hij eerder aan in een vraaggesprek met deze krant. Samsung staat nummer tien met 1.329 patenten, en is daarmee Philips voorbijgestreefd.